

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 405/2012-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. apríla 2013 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha, zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Lajosa Mészárosa v konaní o sťažnosti Ing. R. M., B., zastúpeného advokátom dr. M. K., B., ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 200/1998, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. R. M. na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 200/1998 **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Bratislava II prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 200/1998 konať bez zbytočných prietáhov.

3. Ing. R. M. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 8 000 € (slovom osemtisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Ing. R. M. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 489 € (slovom štyristoosemdesiatdeväť eur), ktorú je Okresný súd Bratislava II povinný zaplatiť na účet jeho právneho zástupcu dr. M. K., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. septembra 2012 doručená sťažnosť Ing. R. M., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 200/1998.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je odporcom v konaní vedenom pred okresným súdom o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Žaloba v predmetnej veci bola podaná 8. júla 1998.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza prehľad úkonov v konaní pred okresným súdom: *«Dňa 08. 07. 1998 podal žalobca na Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd“) žalobu zo dňa 06. 07. 1998 na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti prikázaním veci za náhradu. Žalobca svoj nárok zdôvodňoval znaleckým posudkom Ing. K. z roku 1997.*

Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním zo dňa 03. 11. 1998 a následne podaním zo dňa 22. 11. 1998 a doplnením vyjadrenia zo dňa 24. 11. 1998, ktorými žiadal žalobu zamietnuť.

Žalovaný sa domáhal návrhmi zo dňa 18. 01. 1999, 19. 01. 1999 vydania predbežných opatrení v tom zmysle, aby mu žalobca umožnil platbu zadržaných výnosov v súlade so spoluvlastníckym podielom, aby mu žalobca umožnil výber nájmu v dome v rozsahu spoluvlastníckeho podielu a žiadal o nahradenie súhlasu žalobcu k trvalému užívaniu bytu číslo 4 na D. ul č. 14 súdom. Predmetné návrhy boli zamietnuté uznesením súdu zo dňa 01. 04. 1999, ktoré bolo na odvolanie žalovaného potvrdené uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. 08. 1999.

Uznesením zo dňa 03. 05. 2000 súd ustanovil znalca Ing. I., ktorý mal vyhotoviť a predložiť súdu znalecký posudok v lehote 40 dní od ustanovenia za účelom zistenia, či je možné nehnuteľnosť rozdeliť. Ing. I. znalecký posudok predložil súdu dňa 04. 08. 2000 a konštatoval, že rozdelenie nehnuteľnosti podľa bytov je možné.

Uznesením zo dňa 30. 03. 2001 súd ustanovil v konaní znalca Ing. V., za účelom zistenia ceny nehnuteľnosti, ktorý mal vyhotoviť a predložiť súdu znalecký posudok v lehote 40 dní od ustanovenia. Znalec Ing. V. doručil znalecký posudok súdu dňa 11. 10. 2001.

Uznesením zo dňa 04. 09. 2003 súd ustanovil v konaní znalca Ing. Š. (za účelom zistenia ceny nehnuteľnosti), ktorý mal vyhotoviť a predložiť súdu znalecký posudok (aj kontrolný znalecký posudok na posudok znalca Ing. V. - tento nevyhotovil) v lehote 60 dní od ustanovenia. ... Uznesením zo dňa 03. 03. 2005 súd zmenil znalcovi zadanú úlohu. Znalec Ing. Š. doručil znalecký posudok súdu dňa 24. 08. 2005.

Dňa 26. 10. 2006 prebehlo vo veci krátke pojednávanie, na ktorom súd odovzdal žalovanému podanie žalobcu.

Listom zo dňa 19. 11. 2006 doručeným súdu dňa 20. 11. 2006 sa žalovaný sťažoval na postup súdu v konaní.

Dňa 24. 11. 2006 sa vo veci konalo ďalšie pojednávanie, na ktorom bol vypočutý znalec Ing. Š. (ktorý sa okrem iného vyjadril kladne aj k možnosti rozdelenia nehnuteľnosti podľa bytov, tak ako to v priebehu konania navrhol žalovaný) a pojednávanie bolo odročené na neurčito.

Dňa 26. 06. 2008 sa vo veci konalo ďalšie pojednávanie, na ktorom sa vec meritórne neprejedнала, súd len konštatoval, že nedošlo k dohode a pojednávanie odročil na neurčito.

Dňa 03. 11. 2009 prebehlo vo veci ďalšie pojednávanie, kde súd rozhodol o opätovnom pribratí znalca Ing. Š. do konania a odročil pojednávanie na neurčito.

Listom zo dňa 18. 11. 2009 žalovaný zaslal otázky na znalca a opätovne zdôraznil svoj záujem na rozdelení nehnuteľnosti podľa bytov.

Dňa 20. 05. 2011 sa vo veci konalo ďalšie pojednávanie, ktoré súd po prejednaní veci (neboli uvedené žiadne nové skutočnosti) odročil na 20. 09. 2011.

Na pojednávaní dňa 20. 09. 2011 súd rozhodol o vykonaní ďalšieho znaleckého dokazovania a odročil pojednávanie na neurčito.

Listom zo dňa 07. 10. 2011 žalovaný uviedol otázky k novému znaleckému dokazovaniu.

K dnešnému dňu súd ďalšie pojednávanie vo veci nevytýčil.»

3. Sťažovateľ uviedol, že 23. júla 2012 podal predsedovi okresného súdu sťažnosť v zmysle § 62 a nasledujúcich zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Predseda okresného súdu podľa tvrdenia sťažovateľa na sťažnosť odpovedal podaním z 24. augusta 2012, ktoré bolo sťažovateľovi doručené po zákonnej lehote 4. septembra 2012, pričom uznal sťažnosť na prietahy v konaní za opodstatnenú.

4. Zbytočné prietahy v konaní vidí sťažovateľ najmä v tom, že podľa jeho názoru
- žaloba v predmetnej veci bola podaná na okresnom súde v roku 1998, pričom v čase podania sťažnosti o nej nebolo rozhodnuté a okresný súd svojou neefektívnou činnosťou prispel k tomu, že predmetný prípad nie je po 14 rokoch rozhodnutý ani na prvom stupni;

- okresný súd ustanovil v konaní troch znalcov, ktorí podali „znalecké posudky s množstvom chýb a odborných nepresností“; okresný súd napriek tomu, že znalci nedodržiavali stanovené lehoty na vypracovanie posudkov alebo odpovedí na doplňujúce

otázky, nevyužil voči nim žiadne právne prostriedky, toleroval im neodborne vykonané znalecké posudky;

- medzi jednotlivými termínmi pojednávani sú neprimerané dlhé časové odstupy, čo samo osebe spôsobuje nemožnosť rýchleho rozhodnutia vo veci;

- predmetný prípad od začiatku súdneho konania rozhoduje už tretia sudkyňa.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uviedol:

... Sťažovateľ namietal tento postup Okresného súdu Bratislava II vo svojej sťažnosti zo dňa 13. 07. 2012, avšak bezvýsledne. ... Sťažovateľ sa domnieva, že predmetný spor, ktorý sa týka vyporiadania rodinnej nehnuteľnosti si vzhľadom k vyššie uvedenému vyžaduje osobitnú rýchlosť konania, pretože sa týka sťažovateľovej schopnosti budúcej finančnej existencie ako dôchodcu. Sťažovateľ zároveň podotýka, že doterajší priebeh konania ho stál značné finančné prostriedky, ktoré boli vynaložené na neodborne vypracované znalecké posudky. Žalobca zároveň zadržíava sťažovateľovi výnosy z nájomného z nehnuteľnosti, ktorá je predmetom vyporiadania. Z titulu nerozhodnutia súdu o vyporiadaní nehnuteľnosti, sťažovateľ musí viazať finančné prostriedky, ktoré by v prípade záujmu o nadobudnutie vlastníctva celej nehnuteľnosti musel vyplatiť žalobcovi a teda prichádza o ich zhodnotenie. Zároveň sťažovateľovi vznikajú v spore náklady právneho zastúpenia. V neposlednom rade je tiež dôležité, že predmetný spor má pre sťažovateľa zásadný význam, pretože sa jedná o rodinný majetok. Sporom je teda zasiahnutá aj celá sťažovateľova rodina, ktorá sa mu snaží v spore pomáhať. Spor samozrejme zasiahol aj sťažovateľov sociálny a spoločenský život a život celej rodiny a to nie iba na krátky čas (14 rokov), pričom predstavuje traumou, ktorú sťažovateľ nevyvolal.

Z vyššie uvedených dôvodov si sťažovateľ v konaní pred Ústavným súdom uplatňuje aj nárok na primerané finančné zadostučinenie vo výške 30 000 EUR.

Výška uvedenej sumy je odôvodnená neefektívnym a nesústredeným konaním Okresného súdu Bratislava II pri rozhodovaní vo veci samej, dĺžkou obdobia, ktoré uplynulo od podania žaloby na súd bez toho, aby vo veci bolo právoplatné rozhodnuté (14 rokov) ako aj skutočnosťou, že výsledok predmetného súdneho konania má pre sťažovateľa zásadný význam. “

5. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Neefektívnou, nesústrednou a nesprávnou činnosťou pri konaní a rozhodovaní ako aj procesnými nedostatkami na strane Okresného súdu Bratislava II v právnej veci, sp. zn. 13 C/200/1998, bolo porušené právo sťažovateľa na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov.

2. Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu Bratislava II, aby vo veci konal bez prieťahov.

3. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 30 000 EUR, ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu.

4. Okresný súd Bratislava II je povinný nahradiť právnomu zástupcovi sťažovateľa náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred Ústavným súdom SR, na účet 2627545003/1100, vo výške 323,52 EUR (á 127,17 EUR x 2 za dva úkony právnej služby - príprava a prevzatie právneho zastúpenia, písomné podanie na súd + 20% DPH a režijný paušál vo výške 7,63 EUR x 2 dva úkony právnej služby + 20% DPH).“

6. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 405/2012-11 z 10. októbra 2012 prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie.

7. Ústavný súd po prijatí sťažnosti vyzval predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k prijatej sťažnosti a aby uviedla, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

8. Predsedníčka okresného súdu na výzvu ústavného súdu reagovala podaním zo 7. januára 2013, doručeným ústavnému súdu 10. januára 2013, v ktorom uviedla: *„Oboznámením sa s obsahom súdneho spisu a sťažnosti sťažovateľa považujem túto, za dôvodnú a v plnom rozsahu sa pridrižiam svojho vyjadrenia k sťažnosti zo dňa 24. 8. 2012 Spr 2115/2012, ktorou bola prešetrená sťažnosť právneho zástupcu odporcu a ktorú Vám v prílohe zasielam na vedomie.*

Vzhľadom na skutočnosť, že zákonná sudkyňa JUDr. M. F. bola Súdnou radou Slovenskej republiky s účinnosťou od 1. 1. 2013 preložená na súd vyššieho stupňa, bol spis prostredníctvom elektronickej pošty prikázaný na vybavenie a rozhodnutie inému sudcovi civilného úseku za účelom predídania vzniku ďalších preťahov v konaní. “

9. Predsedníčka okresného súdu v závere podania zo 7. januára 2013 uviedla, že netrvá na ústnom pojednávaní pred ústavným súdom. Sťažovateľ vo vyjadrení zo 6. februára 2013 uviedol, že súhlasí s rozhodnutím ústavného súdu bez nariadenia pojednávania.

10. Ústavný súd upustil so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) od ústneho pojednávania v danej veci, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

11. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

14. Podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednávania môže ústavný súd so súhlasom účastníkov konania upustiť, ak od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

15. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

16. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, v náleze vysloví, ktoré základné právo alebo sloboda a ktoré ustanovenie ústavy, ústavného zákona alebo medzinárodnej zmluvy sa porušili, a akým právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa základné právo alebo sloboda porušili.

Podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto základné právo alebo slobodu porušil svojou nečinnosťou, vo veci konal podľa osobitných predpisov.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

17. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

19. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 305/2010). Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

20. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01).

21. Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

22. Zo spisu okresného súdu vyplývajú tieto rozhodné skutočnosti:

- 8. júl 1998 – bol podaný návrh navrhovateľa na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti prikázaním veci za náhradu,
- 3. novembra 1998 – sa uskutočnilo pojednávanie,
- 20. január 1999 – bol podaný návrh odporcu (sťažovateľa) na vydanie predbežného opatrenia,
- 23. februára 1999 – sa uskutočnilo pojednávanie,
- 1. apríla 1999 – sa uskutočnilo pojednávanie,
- 1. apríla 1999 – okresný súd zamietol návrh sťažovateľa na nariadenie predbežného opatrenia uznesením č. k. 13 C 200/98-50,
- 6. máj 1999 – sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 13 C 200/98-50 z 1. apríla 1999,
- 31. augusta 1999 – Krajský súd v Bratislave vydal rozhodnutie, ktorým potvrdil napadnuté rozhodnutie okresného súdu č. k. 13 C 200/98-50 z 1. apríla 1999,
- 3. mája 2000 – okresný súd vydal uznesenie o ustanovení znalca na zodpovedanie otázky možnej reálnej deľby nehnuteľností,
- 7. august 2000 – znalec predložil okresnému súdu znalecký posudok č. 7/2000,
- 15. august 2000 – okresný súd vydal uznesenie o určení znalečného,
- 23. októbra 2000 – okresný súd vydal uznesenie o ustanovení znalca,
- 30. marca 2001 – okresný súd vydal uznesenie o ustanovení znalca,
- 11. októbra 2001 – znalec predložil znalecký posudok č. 16/2001 k stanoveniu ceny nehnuteľnosti,
- 17. októbra 2001 – okresný súd vydal uznesenie o určení znalečného,
- 29. januára 2002 – sa uskutočnilo pojednávanie, na ktoré sa účastníci nedostavili,
- 21. februára 2002 – sa uskutočnilo pojednávanie,
- 16. apríla 2002 – sa uskutočnilo pojednávanie,
- 19. júna 2002 – sa uskutočnilo pojednávanie,
- 17. septembra 2002 – sa uskutočnilo pojednávanie,
- 4. septembra 2003 – okresný súd vydal uznesenie o ustanovení znalca na vypracovanie kontrolného znaleckého posudku k posudku č. 16/2001,
- 20. novembra 2003 – spis bol predložený Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o odvolaní odporcu proti uzneseniu zo 4. septembra 2003 o ustanovení znalca,

- 30. apríla 2004 – Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 3 Co 297/03 potvrdil uznesenie okresného súdu zo 4. septembra 2003,
- 3. marca 2005 – okresný súd vydal uznesenie, ktorým zmenil výrok uznesenia okresného súdu zo 4. septembra 2003 v časti výroku o úlohe uloženej znalcovi,
- 24. augusta 2005 – bol okresnému súdu predložený znalecký posudok č. 155/2005,
- 29. marca 2006 – okresný súd vydal uznesenie o priznaní odmeny znalcovi,
- 26. októbra 2006 – sa uskutočnilo pojednávanie,
- 24. novembra 2006 – sa uskutočnilo pojednávanie,
- 15. decembra 2006 – okresný súd listom požiadal znalca o doplnenie znaleckého posudku,
- 26. júna 2008 – sa uskutočnilo pojednávanie,
- 3. novembra 2009 – sa uskutočnilo pojednávanie,
- 6. októbra 2010 – sa uskutočnilo pojednávanie vo veci sp. zn. 14 C 318/1999 o zaplatenie sumy s prísl.,
- 18. februára 2011 – okresný súd vydal uznesenie o ustanovení znalca vo veci sp. zn. 14 C 318/1999,
- 20. máj 2011 – sa uskutočnilo pojednávanie vo veci sp. zn. 13 C 200/1998,
- 20. septembra 2011 – sa uskutočnilo pojednávanie vo veci sp. zn. 13 C 200/1998,
- 19. júla 2012 - okresný súd vydal uznesenie, ktorým nariadil vo veci znalecké dokazovanie znaleckým ústavom,
- 6. novembra 2012 – okresnému súdu bolo doručené oznámenie o odmietnutí vykonania úkonu znalca,
- 17. decembra 2012 – okresný súd vydal uznesenie, ktorým sa mení uznesenie okresného súdu z 19. júla 2012 v časti uloženej lehoty na vykonanie ohliadky a vyhotovenie znaleckého posudku.

23. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prierahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02) zohľadňoval tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníkov súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou ESĽP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada

aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

23.1 Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, predmetom konania na okresnom súde je rozhodovanie o návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti. Po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov, a teda sa nevymyká bežnej rozhodovacej činnosti. Rozhodovanie v napadnutom konaní môže predstavovať určitý stupeň skutkovej náročnosti súvisiaci s potrebným znaleckým dokazovaním, avšak doterajší neobyčajne zdĺhavý priebeh napadnutého konania ústavný súd nemôže pripísať iba na vrub faktickej zložitosti prerokovávanej veci.

23.2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmanom konaní, ústavný súd nezistil významné okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom.

23.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a predovšetkým poukazuje na to, že viac ako 14-ročné trvanie preskúmaného konania je už samo osebe celkom jednoznačne neprimerané a neospravedliteľné.

Na základe prehľadu úkonov okresného súdu ústavný súd zistil viaceré obdobia nečinnosti, najmä od 23. októbra 2000 do 30. marca 2001 (5 mesiacov), od 30. marca 2001 do 11. októbra 2001 (7 mesiacov), od 17. septembra 2002 do 4. septembra 2003 (12 mesiacov), 3. marca 2005 do 29. marca 2006 (12 mesiacov), od 29. marca 2006 do 26. októbra 2006 (7 mesiacov), od 15. decembra 2006 do 26. júna 2008 (18 mesiacov), od 26. júna 2008 do 3. novembra 2009 (17 mesiacov), od 3. novembra 2009 do 6. októbra 2010 (11 mesiacov) a od 20. septembra 2011 do 19. júla 2012 (10 mesiacov).

Uvedený postup okresného súdu nie je ničím ospravedliteľný, pretože dlhodobo nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa účastníci konania v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzali, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (I. ÚS 41/02). Uvedené obdobie nečinnosti okresného súdu (viac ako 8 rokov) bez akýchkoľvek zákonných dôvodov

a s prihliadnutím na celkovú dĺžku napadnutého konania treba považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho hľadiska netolerovateľné. K uvedenej nečinnosti, a teda k prietahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupu okresného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že sťažnosť sťažovateľa považovala v zmysle svojho vyjadrenia z 24. augusta 2012 a 7. januára 2013 za dôvodnú aj predsedníčka okresného súdu.

24. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu v bode 1.

25. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľom ústavný súd vo výroku tohto nálezu v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietahov.

26. Sťažovateľ sa domáhal priznania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 30 000 €.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľovi aj finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, najmä vzhľadom na dobu zistenej nečinnosti okresného súdu, celkovo dlhé trvanie napadnutého konania a na povahu veci považuje za primerané v sume 8 000 €.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

27. Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie sťažnosti, vyjadrenie) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 14 ods. 1 písm. a) a b) a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Odmena za jeden úkon právnej služby v roku 2012 predstavuje sumu 127,16 € a režijný paušál 7,63 €, odmena za jeden úkon právnej služby v roku 2013 predstavuje sumu 130,16 € a režijný paušál 7,81 €. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní úhrady trov konania priznal úspešnému sťažovateľovi úhradu trov konania vo výške 407,55 € plus DPH, t. j. v celkovej výške celkom 489 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto nálezu.

28. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. apríla 2013